

CESARSKIE ROZPORZĄDZENIE

z dnia 15 Maja 1851,

mocą którego wydany zostaje przepis, w przedmiocie kwaterowania wojska, dla wszystkich krajów koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego.

Zważywszy nagłą potrzebę uregulowania w sposobie stósownym przepisów o kwaterowaniu wojska, zatwierdzam na wniosek Moich Ministrów spraw wewnętrznych i wojny, i za poradą Mojej Rady ministrów, tudzież po wysłuchaniu Rady stanu, załączony przepis o kwaterowaniu wojska, podług którego postępować należy we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego od 1 Czerwca 1851, i wykonanie takowego polecam Moim Ministrom spraw wewnętrznych, wojny i finansów, każdemu w swoim obrebie.

Franciszek Józef m. p.

Bach m. p.

Csorich m. p.

Przepis o kwaterowaniu wojska.

ROZDZIAŁ I.

Postanowienia ogólne.

§. 1. Rozdzielenie wojska do pojedynczych krajów koronnych zarządzane będzie przez najwyższe dowództwo wojskowe.

Obowiązkiem jest władz wojskowych, oznaczyć rozłożenie wojska wewnątrz każdego kraju koronnego i w każdej pojedynczej stacyi, w porozumieniu z politycznymi władzami administracyjnymi; przyczém należy wzgląd mieć na przedstawienia tychże, zgodne z celem wojskowym.

§. 2. Kierunek spraw kwaterunkowych, należy do politycznych władz administracyjnych. Te winny wydawać odnoszące się do tych czynności rozporządzenia i takowe w razie potrzeby środkami przymusowemi do skutku doprowadzić. W szczególności winny są czuwać nad wypełnieniem obowiązków, w tym względzie na gminy przypadających, i według okoliczności zarządzić co potrzeba. Zażalenia wydarzające się, rozstrzygać winny też same władze administracyjne, w przepisanej drodze instancyi.

Jeżeli zażalenia takowe wymierzone są przeciw osobom wojskowym, władze polityczne winny pomocy szukać u właściwych komend wojskowych, w miarę, o ile takie zażalenia są uzasadnione.

§. 3. Kwaterunek jest, albo

a) trwały, albo

b) przechodowy (przechód).

Trwały jest wtenczas, jeżeli umieszczenie żądane jest najmniej na ćwierć roku naprzód (§. 43.); każdy inny kwaterunek, uważany być ma za przechód.

§. 4. Dla przechodów, należy wyznaczyć właściwe gościńce wojskowe, stacje południowe i nocne i dla każdej potrzebne obwody kwaterunkowe, np. mniejsze dla przechodów zwykłych, większe dla przechodów nadzwyczajnych.

§. 5. Do dalszego obwodu, należy kwaterować dopiero wtedy, jeżeli potrzeba umieszczenia za wielką jest na mniejszy obwód, lub jeżeli tenże obwód bez tego już za nadto obciążonym został.

§. 6. Według téj saméj zasady, należy postępować przy kwaterunkach potrzebnych po za gościńcem wojskowym.

§. 7. Tak w pojedynczych gminach tego samego obwodu kwaterunkowego, jako téż w każdej gminie z osobna, należy przy kwaterowaniu postępować po kolei.

Zażalenia przeciw nieprawemu rozdziałowi kwaterunku, tak między gminy tego samego obwodu kwaterunkowego, jako téż wewnątrz gminy, rozstrzygać mają władze polityczne administracyjne.

§. 8. Każda gmina obowiązana jest, stósownie do niniejszego rozporządzenia dostarczyć pomieszczenia wraz z innemi potrzebami oddziału wojska, który jój, podług jój możności umieszczenia takowego, przydzielonym zostanie.

§. 9. Jeżeli oddział przydzielony, lub część tego może być umieszczona w koszarach, lub, wedle zdania właściwej władzy administracyjnej, w mogących być użytymi budynkach rządowych, wówczas nie należy żądać od gminy innego pomieszczenia dla niego.

§. 10. Do kwaterunku wojska, należy wybierać szczególnie miejsca, gdzie się znajdują koszary lub podobne do nich lokalności; pominąć takowe miejsca można tylko wtenczas, jeżeli rozkład wojska w nich, dla ważnych powodów wojskowych, uskutecznić się nie da.

§. 11. Zostawiona jest wolność gminom na pomieszczenie wojska i koni służbowych obrócić osobne budynki, i na ten cel budować lub wyszukać koszary, kwazy-koszary, izby na czynsz wojskowy, stajnie, i t. p.

Nawet osoby prywatne mogą, w porozumieniu z gminami, zbudować koszary, kwazy-koszary, izby na czynsz wojskowy, stajnie i t. p., czyli to w celu uwolnienia siebie samych od kwaterunku, czyli też w celu pobierania renty z tych zakładów.

Jeżeli lokalności podobne, zbudowane zostały umyślnie dla pomieszczenia wojska; wówczas nie należy takowych policzyć między te lokalności, które według §. 20go służyć mają za podstawę przy rozkładzie kwaterunku wojskowego.

W miejscach, gdzie się znajdują lokalności, umyślnie na pomieszczenie wojska poświęcone i do tego stósowne, należy przedewszystkiém takowe na ten cel obracać.

Toż samo może się dziać w całym obwodzie, lub w całym kraju koronnym; wolno też na ten cel utworzyć fundusze kwaterunkowe.

§. 12. W razie kwaterunku trwałego (§. 3) zostawiony jest gminie wybór, czy swoje koszary chce zaopatrzyć potrzebnymi sprzętami, takowe utrzymywać, czyścić i uszkodzone zastąpić i przyjąć na siebie opań i oświetlenie, lub nie. W tym ostatnim przypadku, zarząd wojskowy winien wziąć to na siebie, a zachodzące w takim razie stósunki prawne, należy zawsze ustanowić w kontraktach piśmiennych.

§. 13. Zarząd wojskowy, na prawo trzymania według potrzeby markietanów we wszystkich koszarach, przez wojsko zaległych i rządowi należących. Wszelako takowi winni być pomieszczeni wewnątrz koszar, i nie mogą żywności i napojów, które im trzymać wolno sprzedawać, ani na ulicę, ani też dla gości siedzących ze stanu cywilnego.

Co do koszar, zbudowanych przez gminy lub osoby prywatne, stanowi miarę zawarty kontrakt najmu.

§. 14. Wojskowość nie może nigdy żądać pomieszczenia i potrzeb innych wprost od posiadacza budynku lub gruntu, lecz winna stósować żądanie swoje zawsze do przełożonego gminy, o ile nie zachodzi pośrednictwo politycznych władz administracyjnych.

Gmina obowiązana jest wybrać lokalności, wymienić takowe oddziałowi wojskowemu, i wskazać drogę do kwater nawet w razie potrzeby, przez przewodników.

§. 15. Wojskowość jest obowiązana przyjąć pomieszczenie i inne potrzeby poboczne, przez gminę jój wskazane, niniejszemu przepisowi odpowiednie.

§. 16. Przełożony gminy, winien wykonać żądanie wojskowości co do kwaterunku, nawet i wtenczas, gdyby uważał takowe, za przewyższające miarę prawną, jeżeli komendant oddziału obstate przy swoim żądaniu; w przeciwnym razie ma prawo użycia środków przymusowych.

Wszelako wolno jest gminie wnieść zażalenie swoje do przełożonej władzy politycznej.

§. 17. Gmina winna żądaniu kwater od niej wymaganych, zadosyć uczynić wewnątrz gminy i uczynić rozkład w miarę przepisów prawnych.

Obowiązana jest zawrzeć potrzebne kontrakty z najmu lub dostawy z pojedynczemi właścicielami domów i czuwać nad ich dopełnieniem.

Również ma prawo do pomieszczenia wojska żądania stósownych i stojących do dyspozycji lokalności, nawet w razie potrzeby środkami, których użycie prawnie jest dozwolone, w którym to razie odwołanie się do władzy wyższej, nie wstrzymuje wykonania jój rozporządzeń.

§. 18. Ażeby zapobiedz trudnościom przy kwaterowaniu przechodów wojska i w dostawie innych potrzeb, należy dotyczące gminy o przechodzie zavezasu uwiadomić.

§. 19. Obowiązek dostarczenia kwatery w naturze cięży na posiadaniu domu, a względnie na posiadaniu innych lokalności, mających się dostarczyć.

§. 20. Podstawą kwaterunku jest, stósownie do tego przepisu, przestrzeń zdolna i gotowa do pomieszczenia; dochodzić takowej i utrzymywać ją w ewidencji, jest rzeczą władz politycznych.

§. 21. Następujące miejsca wolne są od kwaterunku tak ciągłego jako też przechodowego:

- 1) wszelkie budynki i mieszkania dworu cesarskiego;
- 2) budynki i mieszkania posłów zagranicznych;
- 3) wszelkie budynki rządowe i miejscowości, najęte na rzecz służby rządowej, o ile bez takowych obejmć się nie można, według zdania zwierzchności rządowej, od której zawisła gależ administracyi, mająca pod sobą tenże budynek; wszelako nie należą do tej liczby budynki, znajdujące się na dobrach rządowych i na dobrach funduszów publicznych należące prawem własności rządowi i funduszom;
- 4) miejscowości urzędowe władz gminnych;
- 5) miejscowości, poświęcone jawnej służbie bożej; zakłady publiczne poświęcone naukom, kształceniu, wychowaniu, pielęgnowaniu chorych i dobroczynności;
- 6) więzienia, domy kary i poprawy;
- 7) klasztory panieńskie; w innych zaś klasztorach owe miejscowości, które stósownie do rzeczywistej potrzeby, klauzurą wewnętrzną muszą być zamknięte;
- 8) oprócz wspomnionćj w 10tym punkcie izbie mieszkalnej, także miejscowości potrzebne nieodzownie do czynności urzędowych i duchownych, plebanów i duchowieństwa wyższego wszystkich wyznań, przez Państwo uznanych;
- 9) miejscowości tak własne jak najęte, a według uznania władzy pocztowej wymagane mocą przepisów do pełnienia służby pocztowej;
- 10) dla każdego dotkniętego kwaterunkiem, przynajmniej jedna izba mieszkalna i miejscowości, uznane za koniecznie potrzebne do bezpośredniego zarobku jego.

W miejscach, w których budynki mieszkalne wszystkie lub większa ich część, jedną izbę tylko mają, żołnierz zakwaterowany, winien dzielić tę izbę wspólnie z gospodarzem.

§. 22. W razie najgwałtowniejszćj potrzeby, można każdą stósowną miejscowość użyć na czas potrzeby do kwaterowania wojska, mając wszelako wzgląd na jej właściwe przeznaczenie.

§. 23. Wolno jest każdemu, przydzielonych mu na kwatery oficerów, żołnierzy prostych, dalej konie i t. p., umieścić stósownie swoim kosztem w innych lokalnościach, położonych w tém samym miejscu, a w większych zaś miastach, położonych w tym samym obwodzie, do którego kwaterunek jest przeznaczony; co wszelako nie uwalnia zastępcę od obowiązków na nim samym ciążyących.

§. 24. Wojskowy, lub urzędnik wojskowy, pobierający kwaterowe, winien jest w razie kwaterunku ciągłego, sam sobie za to nająć mieszkanie.

§. 25. Familije pozostałe po wyruszających oficerach, urzędnikach i stron wojskowych, tudzież żołnierzach, niżćj od feldwebła stojących, nie mają prawa żądania kwatery według tego przepisu; wszelako zaopatrzenie ich na mocy przepisów wojskowych w tym przedmiocie istniejących, pozostaje w sędćj mocy.

§. 26. Jeżeli wojsko potrzebuje w marszu przewodników lub posłańców, wówczas gminy takowych dostarczyć są obowiązane.

ROZDZIAŁ II.

O należytościach i wynagrodzeniu przy przechodach.

§. 27. W dołączonych wykazach A i B, widzieć można należytości, których wojsko tak A i B. pod względem umieszczenia, jako też innych potrzeb, żądać ma prawo.

§. 28. Za izbę dla oficera ze światłem, opałem i urządzeniem zgodnym z wykazami A i B, rząd płaci w gminach pićrwszćj klasy dwadzieścia, w gminach drugićj klasy piętnaście, a w gminach trzecićj klasy ośm krajcarów m. k. na jeden dzień i jedną noc, albo przynajmniej na jedną noc.

Uporządkowanie gmin według wyżej wspomnianych klas, doprowadzić winny do skutku i osobno ogłosić Ministerstwa, mające sobie polecone wykonanie niniejszego rozporządzenia.

§. 29. Powyższe kwoty stanowią miarę, nie tylko przy wynagrodzeniu dwóch izb, należących się zwykłe w przechodzie oficerom wyższym, ale także przy oznaczeniu wynagrodzenia wenczas, kiedy w razie dłuższego trwania przechodu, dozwolone zostało ze strony władzy wojskowej używanie więćj nad powyższe miejscowości.

§. 30. Za pomieszczenie żołnierzy prostych u kwaterodawców, rząd płaci jeden krajcar w mon. konw., jeżeli zaś umieszczeni są w koszarach gminnych, kwazykoszarach, lub w izbach na czynszu wojskowym, jeden i pół krajcara za całkowite zamieszczenie przez jeden dzień i jedną noc, lub przynajmniej przez jedną noc.

§. 31. Jeżeli zarząd wojskowy nie bierze na siebie zupełnego zaopatrzenia żołnierza, wówczas należy za pożywieniem (obiad) żołnierza od felwebła i szarzy temuż równćj, niżćj idąc

ze strony rządu wymierzyćienne wynagrodzenie, co rok ustanowić się mające, w takiej kwocie, jakaby kosztowały trzy ćwierci funta wiedeńskiego mięsa według przecięcia istniejącego w ciągu zeszłego roku administracyjnego w każdym kraju koronnym (w Węgrzech w każdym dystrykcie, a w Galicyi w każdym obwodzie rządowym).

§. 32. Za umieszczenie konia wraz ze światłem stajenném, z używaniem sprzętów stajennych i słomą na postanie, rząd wynagrodzi jeden i pół krajcara m. k. za jeden dzień i jedną noc, lub przynajmniej za jedną noc.

Jeżeli zamiast słomy, dane będą na postanie tylko liście lub coś podobnego, w ówczas płacić się będzie za wszystko tylko jeden krajcar.

Nawóz zostaje się temu, kto stajni dostarczył.

§. 33. Przewodnik w marszu lub postaniec (§. 26), otrzyma ze skarbu dziesięć krajcarów m. konw. za każdą milę drogi tam i napowrót.

Wskazanie wojsku kwater (§. 14), nie będzie jednak wynagrodzonym.

§. 34. Wynagrodzenie, jakie się w przechodzie należy osobom, obciążonym kwaterunkiem za umieszczenie, zaopatrzenie i za słomę dla koni, płacone będzie ze strony wojska przełożonemu gminy lub osobno do tego ustanowionemu kwatermistrzowi bez zwłoki; jeżeli więc wojsko tylko dni kilka w miejscu się zatrzyma, natychmiast przy wyruszeniu jego, jeżeli zaś dłuższy czas się zatrzyma, z reguły co pięć dni, za wystawieniem poświadczenia na otrzymane wynagrodzenie, a nawzajem potwierdzenia odwrotnego.

§. 35. Przy wyznaczeniu czasu do obozów manewrowych, należy wprawdzie przede wszystkim zwrócić uwagę na to, aby nie było przeszkody w zatrudnieniach gospodarskich i leśnych, jeżeli zaś niepodobna uniknąć szkody lub przeszkodzenia uprawy; wówczas skarb udzieli za to stosowne wynagrodzenie. Nawóz pozostaje na miejscu, zostawia się posiadaczowi gruntu.

ROZDZIAŁ III.

O należytościach i wynagrodzeniu przy kwaterunku ciągłym.

§. 36. W razie ciągłego kwaterunku, ma wojskowość prawo żądania wyszczególnionych A. i B. w wykazach A i B. należytości.

C. §. 37. Załączony spis C, obejmuje należące się oficerom i sztabowym przy kwaterunku ciągłym, urządzenie pokojów.

§. 38. Jakich się wymaga od gminy izb dla pomieszczenia wojska, wskazaném jest w wykazie D, jakiej stajni wojskowej, wyrażone jest w wykazie E, jakich placów na ćwiczenia w broni i jeźdźeniu (ujeżdźalnie), wskazaném jest w wykazie F.

Ile miejsca potrzeba na kancelarye (zobacz także wykazy A i B), na magazyny, składy, odwachy, więzienia (zob. także wykazy A i B), na domy transportowe, na strzelnice, szkoły pływania, obozy i szpitale, w każdym razie osobno według okoliczności oznaczonym zostanie.

§. 39. Jeżeli żołnierz od feltwebla niżej, zewnątrz koszar lub izb wojskowych, umieszczonym zostanie, nie żąda się dla niego więcej jak czyste łóże, jakie się w domu znajduje, a opał i światło, kwaterodawca dostarczyć winien.

§. 40. W razie kwaterunku ciągłego, nie należy się żołnierzom pożywnie od kwaterodawcy; wszelako wolno im, jeżeli są umieszczeni zewnątrz koszar i izb wojskowych, żądać wspólnego użycia ognia i naczyń do gotowania.

Gminy i władze polityczne, winny mieć staranie o to, ażeby potrzebne artykuły do pożywnienia w dobrym gatunku i za pomierne ceny, także dla wojska były przygotowane.

§. 41. Każdemu wojskowemu, pobierającemu porcy na konie, należy dostarczyć dla koni, które trzyma na stajni, wszelako w liczbie przepisami ograniczonej, stajni, jeżeli można w tym samym domu, w którym jest zakwaterowany, lub jak najbliżej takowego.

§. 42. Dla umieszczonych koni służbowych tak oficerskich jako też żołnierskich, od wachmistrza niżej, dostarczyć winien kwaterodawca oprócz stajni, także światła stajennego w latarni, tudzież urządzenie stajenne w sposobie, jaki w miejscu jest używanym.

Słomę na postanie, dostarczy zarząd wojskowy, nawóz zostanie temu, kto stajni dostarczył.

§. 43. Komendant placu lub stacyi, winien przynajmniej czternaście dni przed końcem każdego ćwierćroczu za pomocą wykazu uwiadomić przełożonego gminy, o wymaganych w skutek wyższych udzielonych mu rozkazów, w następującem ćwierćroczu mieszkaniach i innych miejscowościach, również miejscowości nie żądane na nowo uważane być mają za opuszczone w następującem ćwierćroczu.

Powyższe wykazy, służyć będą, po upływie każdego ćwierćrocza i po zatwierdzeniu komendanta, iż wszystkie wykazane miejscowości, do użytku wojska dostarczone zostały, za podstawę do wyrównania czynszu.

§. 44. Za miejscowości żądane i ze strony gminy dostarczone, a przez wojsko albo wcale nie, albo tylko czasowo używane, zapłata nastąpić ma za całe półrocze, wszelako zarząd wojskowy, może przez cały czas, za który czynsz został zapłacony, dysponować takowemi, tak jak każdy inny najmujący.

§. 45. Jeżeli w ciągu ćwierćrocza zwiększy się potrzeba miejscowości, dla użytku wojska, należy mieć się w już najętych lokalnościach, a o ile to się wykonać nie da, zaprowadzić postępowanie takie, jak w czasie przechodu.

§. 46. Przy kwaterunku ciągłym, skarb udzieli gminie wynagrodzenie, stosownie do cen czynszowych zwykłych, w miejscu obliczonych, co dziesięć lat za użycie i wymagane urządzenie kwater oficerskich, kancelaryj i t. d.

§. 47. Dopóki te ceny obliczone nie zostaną, należy w gminach wszystkich krajów koronnych, w których istnieją kontrakta najmu co do użycia i urządzenia kwater i t. d. stosować się do takowych, gdzie zaś za urządzenie nie się nie płaci, należy wynagrodzenie za takowe obliczyć i dodać; nakoniec oprócz tych przypadków, w których dotąd albo żadne albo stałe wynagrodzenie szmalne płacone bywało, mianowicie w niższej Austrii, w Czechach, w Morawii, na Śląsku, należy płacić wynagrodzenie podług cen wyrażonych w załączonym wykazie G.; w Węgrzech, w Siedmiogrodzie, w Sławonii, nakoniec w Województwie Serbskiem i w Banacie Temeskim, według cen wskazanych w załączonym wykazie H.

§. 48. Jeżeli żołnierze umieszczeni zostaną w koszarach gminnych, lub w izbach wojskowych, skarb płacić będzie gminie za dostarczenie zupełnej należytości od każdego żołnierza na jeden dzień, jeden i pół krajcara mon. konw.; za umieszczenie zaś konia w stajni, na czynsz wojskowy wystawioną, z dostarczeniem światła stajennego i sprzętów stajennych, na dzień i noc, jeden krajcar mon. konw. (§§. 36 i 38).

§. 49. Za umieszczenie żołnierza prostego u kwaterodawców (§. 39), wynagrodzone będzie tymże ze skarbu za jeden dzień i jedną noc po jednym krajcarze w mon. kon. i również tyle za umieszczenie jednego konia (§. 42).

A. W y k a z

ponieszków i innych potrzeb, należących się tak w czasie kwaterunku ciągłego, jako też w czasie przechodu jenerałom, oficerom sztabowym i wyższym, tudzież osobom do sztabu należącym, jako też i żołnierzom wszystkich c. k. korpusów i branz wojskowych.

Pomieszkani e	w czasie kwaterunku ciągłego					w prze- chodzie	U w a g a
	położow	kómpoki	kuchnia	stych	drwalnia	położe	
Feldmarszałek	8	2	2	1	1	2	Każda izba, dająca się opalać, chociaż o jedném oknie, uważana jest jako pokój; jako komora zaś uważana być ma wtenczas, jeżeli jest zdolna na pomieszkani e, schowanie sprzętów, i jeżeli się daje zamykać, lecz opalaną być nie może. Jeżeli wypadnie kwaterować oficerów lub osoby, do marynarki wojennej należące, które tu nie są wyszczególnione, ma się należytości kwatery ich oznaczyć według równych stopni wojska lądowego.
Jenerał kawaleryi lub artyleryi (Feldzeugmeister)	7	2	1	1	1	2	
Feldmarszałek-porucznik lub Wice-admirał	6	2	1	1	1	2	
Jenerał-major lub Contre-admirał	5	2	1	1	1	2	
adjutant } komendy wojskowej } stósownie do							
} krajowej i } oficerskiego							
} nadkomendy morskiej } ich stopnia							
pułkownik lub kapitan okrętu liniowego	5	1	1	1	1	2	
podpułkownik albo kapitan fregaty	4	1	1	1	1	2	
major albo kapitan korwety	4	1	1	1	1	2	
kapitan albo rotmistrz, porucznik na okręcie liniowym lub na fregacie	3	1	1	1	1	1	
porucznik lub podporucznik, nadoficer i podoficer artyleryjny, chorąży (fenrich) na okręcie liniowym lub na fregacie	2		1	1	1	1	
kadet na okręcie marynarskim	1					1	
adjutant dywizyi, brygady, batalionu, lub korpusu osobnego	2		1	1	1	1	
pułkowy kapelan	2		1	1	1	1	
„ lekarz	3	1	1	1	1	1	
„ audytor, stósownie do swego stopnia oficerskiego						1	
„ adjutant bez kancelaryi	2		1	1	1	1	
„ z kancelaryą	3		1	1	1	1	
pułkowy bez kancelaryi i archiwum	2		1	1	1	1	
„ z kancelaryą	3	1	1	1	1	1	
polowy nadlekarz i nadchirurg	2		1	1	1	1	
chirurg niższy i nadkonował	1		1	1	1	1	
nadfuryer, prowadzący rachunki z kancelaryą	1		1	1	1	1	
profos pułkowy (bez) aresztu i sztokhauzu	1		1	1	1	1	
i osobnego korpusu / z aresztem i sztokhauz	3		1	1	1	2	
c. k. kadeci, dla dwóch	1					1	
furyerzy, dla 2 bezżennych, lub i żonatego	1		1	1	1	1	
od jeneralnego sztabu kwatery mistrzowski	1		1	1	1	1	
} kwatery mistrzowski	1		1	1	1	1	
} jeżeli nie mają cha- } rakteru oficer- } skiego	1		1	1	1	1	
} profos	1		1	1	1	1	
} furyer	1		1	1	1	1	

*) oprócz tego wspólnie.

Wszyscy inni wojskowi, począwszy od feldwebła i równych mu szarż niżej licząc, z wyjątkiem foryszyców i sług prywatnych, pomieszczeni będą wspólnie albo w koszarach, albo w prywatnych domach.

Foryszycom i sługom prywatnym, niemogącym być pomieszczonymi przy panach swoich, należy się wspólna kwatery; wszelako każdy oficer, zakwaterowany stósownie do przepisów, winien ponieść swego sługe przy sobie.

Stajnie i wozownie	w czasie kwaterunku ciągłego			w przechodzie		U w a g a	
	stajnie na konie	komora na furaz i siodła	wozownia	stajnie na konie	wozownia		
mianowicie							
Wielki sztab główny.							
Feldmarszałek	12	1	3	12	3	Ustanowieni komendantami fortec generałowie, oficerowie sztabowi przy komisyjach garnizonu, artyleryi i mundurowych, tudzież przy komendach szpitalowych, transportowych i placowych, tudzież oficerowie od marynarki wojennej, nie mają prawa żądania stajen kosztem skarbu. Stajnia, tak w czasie kwaterunku ciągłego, jakoteż w przechodzie, należy się tylko na tyle koni, ile dotyczący wojskowy trzymać ma prawo i rzeczywiście na stajni trzyma. Jeżeli w miejscu jakimś nie można znaleźć należytego mieszkania w zupełności, należy się kontentować mniejszym pomieszczeniem tak w czasie kwaterunku ciągłego, jako też w przechodzie.	
Feldzajmmeister (generał artyleryi) albo generał kawaleryi	8	1	2	8	2		
Feldmarszałek-porucznik (jako komendant dywizyi)	7	1	2	7	2		
generałmajor (jako brygadyer)	6	1	2	6	2		
Adjutanci przy komendzie wojskowej krajowej							
podpułkownik	5	1	1	5	1		
major	4	1	1	4	1		
Główny sztab kwaterymistrzowski.							
pułkownik } chociaż są adjutantami tej	6	1	2	6	2		
podpułkownik } branszy	5	1	1	5	1		
major	4	1	1	4	1		
kapitan 1. klasy	3	1	.	3	.		
" 2 "	2	1	.	2	.		
dyrektor inżynierii polowej	3	1	2	3	2		
Piechota liniowa, graniczna i sztabowa, strzelcy, inżynieria, pionery, artyleria polowa i forteczna, korpus bombardyerów i raketników, tudzież korpus sanitarny.							
pułkownik	5	1	2	5	2		
podpułkownik	4	1	1	4	1		
major	3	1	1	3	1		
kapitan (jako komendant batalionu)	2	1	.	2	.		
kapitan (jako adjutant przy feldzajmajstrze)	1	.	.	1	.		
adjutant dywizyi, brygady, pułku, batalionu, lub osobnego korpusu	1	.	.	1	.		
Kawalerya, dragoni sztabowi i strzelcy posłannicy.							
pułkownik	8	1	2	8	2		
podpułkownik	8	1	1	8	1		
major	9	1	1	9	1		
pierwszy } rotmistrz }	5	1	.	5	.		
drugi } . . . . . }	4	1	.	4	.		
porucznik i podporucznik także jako adjutant	3	1	.	3	.		
kapelan pułkowy, lekarz, audytor, lub rachmistrz	2	1	.	2	.		
profos pułkowy	3	1	.	3	.		
P o c i a g i .							
pułkownik	3	1	2	3	2		
podpułkownik czyli major	3	1	1	3	1		
rotmistrz 1. i 2. klasy } przy dywizjach }	3	1	.	3	.		
porucznik i podporucznik } . . . . . }	1	.	.	1	.		
adjutant	1	.	.	1	.		
rotmistrz, porucznik i podporucznik przy dépot (składzie)	2	1	.	2	.		
Wszystkim konnym od wachmistrza i równych mu szarż i osób wojskowych niżej licząc, należy się stajnia na jednego konia.							

URZĄDZENIE.

Co do urządzenia, należącego się oficerom w czasie kwaterunku ciągłego, zobacz wykaz C.

W przechodzie, żądać może każdy oficer czyste łóżce, jakie się w domu znajduje, w każdym pokoju jeden stół, przynajmniej jeden stołek, oprócz tego naczynie do mycia i do picia; żołnierze zaś mogą żądać świeżej słomy na postanie i jakiego sprzętu do zawieszania munduru i broni.

Opał i światło.

Żądanie opału i światła dla wojska w czasie przechodu, ograniczyć się winno na najgwałtowniejszą tylko potrzebę.

Słoma na stajnię, światło stajenne i urządzenie stajni.

Słomy na postanie dla koni, należy się po 3 funty na jeden dzień i jedną noc razem, lub tylko na jedną noc. Tam, gdzie gospodarz sam używa tylko liścia lub trawy leśnej, można także tylko takowej żądać.

Co do światła stajennego i urządzenia stajni, żądać tego można tylko o ile jest najpotrzebniejszym i co w domu jest używanem.

O pożywieniu.

Wszyscy oficerowie, sami się żywić powinni.

Żołnierzom należy się w przechodzie obiad, jaki jest zwyczajny w każdym miejscu, składający się z pół funta mięsa wagi wiedeńskiej, o ile można mięsa wołowego, i jeszcze drugiej potrawy.

Chleba nie wolno żądać. Jeżeli kwaterunek ma miejsce w koszarach gminnych lub w izbie wojskowej żołnierstwa prostego, w ówczas gmina obowiązana jest dostarczyć wyznaczone pożywienie, tudzież potrzebne światło, opał i słomę.

Jeżeli by w czasie przechodu, potrzeba było osobnej miejscowości dla transportu jeńców i t. p., należy żądać takowej w każdym razie na piśmie.

Jeżeli się odbywa przechód na stopie wojennej, w ówczas należy także postarać się o pomieszczenie przeznaczoną liczbę koni.

B. W y k a z

mieszkania i innych potrzeb, należących się c. k. urzędnikom administracyi wojskowej i osobom do tężże należącym, tak w czasie kwaterunku ciągłego, jako też w przechodzie.

Pomieszkani mianowicie	w czasie kwaterunku ciągłego					w prze- chodzie	U w a g a
	pokoje	komora	kuchnia	strych	dwalnia	pokoje	
Kancelarya wojenna połowa i marynarska.							
Sekretarz	4	1	1	1	1	2	Urzednicy przy ad- ministracyi wojskowej i osoby do niej należą- ce, mogą w przechodzie (w podróży) domagać się tylko wtenczas pomie- szczeń obok wyszcze- gólnionych, jeżeli nie pobierają dyet; a w cza- sie ciągłego kwaterun- ku, obowiązani są sami sobie sprawić urządze- nie domu. Jeżeli wypa- dnie kwaterować takich urzedników lub osoby do marynarki należące, które tu nie są wymie- nione, należy oznaczyć dla nich należności kwa- terunku na podstawie również kategorii innych urzedników i osób woj- skowych, a jeżeli to u- skutecznić się nie da, na podstawie dyet.
konceptista	3	.	1	1	1	1	
protokolista	3	.	1	1	1	1	
registrator	3	1	1	1	1	1	
registrant	3	.	1	1	1	1	
akcesista przy registraturze	2	.	1	1	1	1	
kancelista	2	.	1	1	1	1	
adjunkt kancelaryjny	2	.	1	1	1	1	
Komisaryat wojenny połowy i marynarski.							
nadkomisarz	4	1	1	1	1	2	
komisarz	3	1	1	1	1	1	
adjunkt	3	.	1	1	1	1	
akcesysta	2	.	1	1	1	1	
Zarząd marynarski.							
nadintendent	4	1	1	1	1	2	
intendent	3	1	1	1	1	1	
podintendent	3	.	1	1	1	1	
administrator (zarządca) magazynowy	2	1	1	1	1	1	
adjunkt } administracyjni {	2	1	1	1	1	1	
asystent }	2	.	1	1	1	1	
Urząd płatniczy wojenno-krajowy, kasy wojenne, urząd płatniczy mary- narki wojennój.							
płatnik	4	1	1	1	1	2	
kontrolor	3	1	1	1	1	1	
kasyer	3	1	1	1	1	1	
oficer kasowy	2	.	1	1	1	1	
kancelista kasowy	2	.	1	1	1	1	
Judicium delegatum militare, Audy- toryat sztabowy i wydział sądownictwa marynarki.							
Administrator depozytów	3	.	1	1	1	1	
protokolista rady	3	.	1	1	1	1	
aktuarysz sądowy i taksator	3	.	1	1	1	1	
protokolista przy protokole podawczym	3	.	1	1	1	1	
komisarz do spisania aktów śmierci	2	.	1	1	1	1	
kancelista	2	.	1	1	1	1	
adjunkt kancelaryjny	2	.	1	1	1	1	
generał audytor-porucznik	4	1	1	1	1	2	

Mieszkanie	w czasie kwaterunku ciągłego					w prze- chodzie	U w a g a	
	podłogi	komora	kuchnia	strych	drzwialnia	podłogi		
Audytory sztabowy	4	1	1	1	1	2	Z resztą postanowie- nia dotyczące oficerów i wskazane w uwagach do wykazu A. zastoso- wane także być winny do urzędników i osób należących do admini- stracji wojskowej.	
audytory garnizonu (stosownie do swego sto- pnia oficerskiego)	.	.	.	.	.	1		
profos sztabowy	1	.	1	1	1	1		
Bransza zaopatrzenia wojska.								
administrator (zarządca) wyższy	4	1	1	1	1	2		
administrator	3	1	1	1	1	1		
adjunkt	3	.	1	1	1	1		
asystent	2	.	1	1	1	1		
nadpiekarz	2	.	1	1	1	1		
Bransza mundurowa.								
rachmistrz	3	.	1	1	1	1		
werkmistrz	1	1	1	1	1	1		
adjunkt rachunkowy	2	.	1	1	1	1		
Dyrekcya główna inżynieryi i artyleryi.								
radzca urzędowy	4	1	1	1	1	3		
sekretarz urzędowy	3	1	1	1	1	1		
Dyrekcya inżynieryi.								
rachmistrz	3	.	1	1	1	1		
adjunkt rachmistrza	2	.	1	1	1	1		
asystent	1	.	1	1	1	1		
werkmistrz	1	1	1	1	1	1		
Duchowieństwo wojskowe.								
Superior polowy	3	1	1	1	1	1		
kapelan garnizonu lub szpitala	2	.	1	1	1	1		
Najwyższa dyrekcya służby lekarzkiej polowej.								
najwyższy lekarz polowy	5	2	1	1	1	2		
dyrygujący lekarz sztabowy I klasy	5	1	1	1	1	2		
" " " II "	4	1	1	1	1	2		
sztabowy lekarz polowy	4	1	1	1	1	2		
Administracja polowa lekarstw.								
Administrator lekarstw czyli dyrektor apteki polowej	3	1	1	1	1	1		
provisor	3	.	1	1	1	1		
rachmistrz	2	.	1	1	1	1		
kancelista	2	.	1	1	1	1		
senior	2	1	1	1	1	1		
subjekt	1	1	1	1	1	1		
Personale szpitalów polowych.								
administrator szpitala	3	1	1	1	1	1		
rachmistrz z kancelaryą	3	1	1	1	1	1		
" bez kancelaryi	2	.	1	1	1	1		
adjunkt rachmistrza	2	.	1	1	1	1		
kapelan	2	.	1	1	1	1		
furyer	1	.	1	1	1	*)		
Zarząd koszar.								
administrator koszar (stosownie do swego sto- pnia oficerskiego)	.	.	1	1	1	1		

*) W przechodzie dla
furyerów bezzennych,
albo dla 1go żonatego,
jeden pokój, oprócz tego
wspólnie.

C. Urządzenie kwater dla oficerów i osób nale- żących do sztabu.

Kwaterny przydzielone oficerom i osobom należącym do sztabu, winny być zaopatrzone w następu-
jące sprzęty, mogące być z drzewa miękkiego i pociągnięte pokostem olejnym.

Dla generała lub oficera sztabowego.

łóżko,
szafa do wieszania, 2 szafy do składania,
sześć stołów,
dwanaście stołków i soła.

Dla foryszyca.

łóżko,
stół,
dwa stołki.

Dla kapitana lub rotmistrza.

łóżko,
jedna szafa do wieszania, jedna do składania,
cztery stoły,
ośm stołków.

Dla foryszyca.

łóżko,
stół,
dwa stołki.

Dla oficera wyższego.

łóżko,
jedna szafa do wieszania, jedna do składania,
dwa stoły,
cztery stołki.

Dla sługi prywatnego.

łóżko,
stół,
dwa stołki.

Dla każdego oficera, stoliczek nocny, wieszadło na suknie, naczynie do mycia, także fłaszka i szklanka do picia, nakoniec wieszadło dla foryszyca lub sługi prywatnego. W miejscach, gdzie zamiast pieców znajdują się kominki, ponoszący kwaterunek, winien dostarczyć potrzebne do kominka sprzęty, a gdzie nie ma przewotów, dostarczyć winien stołców wedle potrzeby.

D. Urządzenie izby na czynsz wojskowy.

1.

Izba na czynsz wojskowy, wystarczyć powinna przynajmniej na pomieszczenie siedmiu ludzi.

2.

Urządzenie takowej składać się winno:

- a) z łózka z postaniem dla każdego z ludzi osobno, przycém musi być zostawiona przestrzeń najmniej trzech stóp wiedeńskich między dwoma łózkami.
- b) ze stołu spólnego,
- c) „ stołka dla każdego z ludzi z osobna,
- d) „ spólnej ławy lub z jednego podnóżka,
- e) z wiészadła na wiészanie mundurów i broni,
- f) z pulki na chleb.

3.

Do łózka w koszarach lub w izbie na czynsz wojskowy, należy łożko z drzewa miękkiego lub ze żelaza, siennik z ćwiełchu lub mocnego płótna, na dwa i trzy ćwierci łokcia wiedeńskiego długi, a na półtora łokcia szeroki, napchany słomą trzydzieści funtów wiedeńskiej wagi, poduszka z takiej samej materji jak siennik, półtora łokcia długa a jeden łokieć szeroka, także dostatecznie słomą napełniona; dwa prześcieradła, każde trzy łokcie długie a półtora łokcia szerokie; kołdra letnia, dwa i trzy ćwierci łokcia długa a półtora łokcia szeroka, i kołdra zimowa lub koc takiej samej długości i szerokości.

4.

Siennik co trzy miesiące, poduszka co miesiąc, świeżą słomą napchane być winny; oprócz zbrudzenia przypadkowego, nie wymaga się, żeby siennik częściej jak dwa razy do roku był prany.

Kołdra zimowa lub koc, musi być co rok wyprany, a to w Maju. Letnie kołdry powinny być prane co rok dwa razy w końcu Kwietnia i w końcu Października, prześcieradła zaś, poszewki na poduszki raz co miesiąc.

5.

Jeżeli można, powinna każda izba na czynsz wojskowy, mieć swoje własną kuchnię, jeżeli zaś w jednym budynku znajduje się kilka takich izb na czynsz wojskowy, w ówczas należy znajdującym się we wszystkich izbach żołnierskim koleżeństwom przydzielić spólną, wszelakoż dostateczną kuchnię.

Jeżeli w domu znajduje się tylko jedna izba na czynsz wojskowy i tylko jedna kuchnia, w ówczas używanie jej może być spólne z posiadaczem domu.

E. Urządzenie stajni na czynsz wojskowy.

1.

Jeżeli konie wojskowe umieszczone być mają w stajni na czynsz wojskowy, w ówczas miejsce na konia jednego, opatrzone w drągi przegrodne, zajmować powinno pięć stóp wiedeńskich w szerokości a dziewięć stóp w długości, przy podwójnym rzędzie koni, potrzebna jest na przejście przestrzeń niemniej ośm stóp szeroka.

2.

Podłoga powinna być, jeżeli można, dylowana, lub opatrzona dobrze utrzymywanym pokładem z gliny.

3.

Urządzenie takiej stajni, składa się, tam gdzie jeden lub dwa kopie stoja:

- z jednego wiadra do pojenia,
- z wideł drewnianych do słomy,
- z miotły do stajni,
- z żłobu, i
- z jednéj latarni stajennéj.

Dla trzech lub czterech koni

z tych samych sprzętów w podwójnéj ilości, z wyjątkiem latarni.

Dla pięciu lub sześciu koni

z tych samych sprzętów w potrójnéj ilości i dwóch latarni.

Oprócz tego, powinny się znajdować w każdéj stajni: szufla, skrzynia na owies i schowy na siodła, narzędzia i furaz.

4.

Jeżeli jest kilka koni w jednéj stajni, należy także ustawić tamże łożo dla jednego żołnierza.

F. O urządzeniu placów do ćwiczenia w broni i jeźdźeniu (ujeżdżalni).

1.

Place przeznaczone dla ćwiczenia w broni, winny z reguły mieć:
dla batalionu piechoty 400 kroków długości i tyleż szerokości,
dla szwadronu 600 kroków długości i równie tyleż szerokości,
dla baterji 800 kroków długości i 500 szerokości.

licząc pięć kroków na dwa sążnie wiedeńskie.

Jeżeli nie można wynaleźć placu takiego kształtu lub takiej wielkości, należy poprzestać na kształcie i wielkości zbliżonej. Dla większych korpusów wojska, należy się starać o stósowne powiększenie placu.

2.

Place, przeznaczone do zwykłych ćwiczeń w jeźdźeniu, winny mieć w przestrzeni 60 kroków długości a około 30 kroków szerokości.

G. Wymiar czynszu za kwatery wojskowe

dla niższej Austrii, Czech, Morawii i Szląska.

G m i n y				Stopnie i miejscowości	Czynsz roczny według klasy			
I.	II.	III.	IV.		1.	2.	3.	4.
k l a s a					wynosi złotych reńskich			
Wie- deń	Reichenberg Berno			Feldmarszałek-porucznik	360	290	240	
				Generał-major	280	225	190	
Praga	Ołomuniec Opawa			Pułkownik	250	200	170	
				podpułkownik albo major	195	160	130	
				kapitan lub rotmistrz	145	120	100	
				porucznik lub podporucznik	90	70	60	
				kapitan pułkowy, audytor lub rachmistrz	90	70	60	
				adjutant dywizyi, brygady, pułku lub batalionu	90	70	60	
				lekarz pułkowy	145	120	100	
				nadlekarz lub nadchirurg	90	70	60	
				chirurg niższy	60	50	40	
				profos pułkowy	60	50	40	
				kancelarya dla audytora pułkowego, lekarza, lub adjutanta	45	35	25	
				kancelarya i archiwum dla rachmistrza pułkowego	60	50	40	
				izba na areszt oficerski	45	35	25	
				sztokhauz pułkowy	45	35	25	
				odwach	45	35	25	
				szpital dla pułku	320	280	240	
				szpital dla dywizyi	160	140	120	
				izba dla maroderów wraz z kuchnią	70	60	50	
				magazyn { dla pułku	80	60	50	
				{ dla kompanii lub szwadronu	40	30	25	
				magazyn { na furaz szwadronu	80	60	50	
				{ na proch	35	25	20	
				{ 1 konia	15	12	8	
				{ 2 konie	30	24	16	
				stajnia na { 3 konie	42	34	22	
				{ każdego konia więcéj	10	8	5	
				szopa na jeden wóz	15	12	8	

Wszystkie inne gminy, liczące najmniej 2000 mieszkańców

Wszystkie gminy, liczące mniej jak 2000 mieszkańców

Dla Wiednia i Pragi, pozostają dotychczasowe płace za kwatery.

UWAGA. Miara czynszu najemnego dla oficerów i osób do sztabu należących przy kawalerii, tudzież dla wszystkich stopni, trzymających konie i powozy według przepisów, równie jak dla tych wojskowych, którym do pełnienia służby należy się, oprócz mieszkania, wyznaczonego wedle kompetencji, także pokój do urzędowania, lub inna podobna lokalność, składa się z czynszu za kwatere odpowiednią stopniowi służby, z dodatkiem tej kwoty, która wypada za stajnie, według liczby koni trzymanych rze czywiście na stajni i za inne potrzebne lokalności, stosownie do powyższej taryfy czynszu. Za urządzenie kwatery, należy dopłacić 10 proc. czynszu lu wyżej oznaczonego, przypadającego za kwatere oficerską.

G. Wymiar czynszu za kwatery wojskowe

dla Węgier, Sławonii, dla wojewódz. Serbskiego i dla Siedmiogrodu.

G m i n y				Stopnie i miejscowości	Czynsz roczny według klasy			
I.	II.	III.	IV.		1.	2.	3.	4.
k l a s a					wynosi złotych reńskich			
Buda	W. Warażdyn			Feldmarszałek-porucznik	500	360	290	240
	Koszyce			Generał-major	400	280	225	190
Pesz	Oedenburg			Pułkownik	340	250	200	170
	Preszburg			podpułkownik albo major	260	190	150	130
	Temeszwar			kapitan lub rotmistrz	180	130	100	90
	Hermannstadt			porucznik lub podporucznik	120	90	70	60
	Klausenburg			kapitan pułkowy, audytor lub rachmistrz	120	90	70	60
	(Kołozwar)			adjutant dywizyi, brygady, pułku lub batalionu	120	90	70	60
	Kronstadt			lekarz pułkowy	180	130	100	90
				nadlekarz lub nadchirurg	120	90	70	60
				chirurg niższy	70	55	45	35
				profos pułkowy	70	55	45	35
				kancelarya dla audytora pułkowego, lekarza, lub adjutanta	60	40	30	25
				kancelarya i archiwum dla rachmistrza pułkowego	70	55	45	35
				izba na arezt oficerski	60	40	30	25
				sztokhaus pułkowy	60	40	30	25
				odwach	60	40	30	25
				szpital dla pułku	400	280	230	190
				szpital dla dywizyi	200	140	110	90
				izba dla maroderów wraz z kuchnią	80	65	55	45
				magazyń { dla pułku	100	80	60	50
				{ dla kompanii lub szwadronu	50	40	30	20
				{ na furaz szwadronu	100	80	60	50
				{ na proch	40	3	25	20
				{ 1 konia	10	8	6	5
				{ 2 konie	20	16	12	10
				stajnia na { 3 konie	28	22	17	14
				{ każdego konia więcej	7	5	4	3
				szopa na jeden wóz	10	8	6	5

Wszystkie inne gminy, liczące najmniej 2000 mieszkańców
 Wszystkie gminy, liczące mniej jak 2000 mieszkańców

UWAGA. Miara czynszu najemnego dla oficerów i osób do sztabu należących przy kawalerji, tudzież dla wszystkich stopni, trzymających konie i powozy według przepisów, równie jak dla tych wojskowych, którym do pełnienia służby należy się, oprócz mieszkania, wyznaczonego wedle kompetencyi, także pokój do urzędowania, lub inna podobna lokalność, składa się z czynszu za kwaterę odpowiednią stopniowi służby, z dodatkiem téj kwoty, która wypada za stajnie, według liczby koni trzymanyh rzeczywiście na stajni i za inne potrzebne lokalności, stosownie do powyższej taryfy czynszu. Za urządzenie kwatery, należy dopłać 10 proc. czynszu tu wyżej oznaczonego, przypadającego za kwaterę oficerską.

ROZRZADZENIE

Ministerstw spraw wewnętrznych, wojny i finansów,

z dnia 25 Maja 1851

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,
w przedmiocie rozdzielenia gmin na trzy klasy, ustanowione w §. 28 zatwierzonego przez Naj-
jaśniejszego Pana przepisu o kwaterowaniu wojska, z dnia 15 Maja b. r., w celu wynagrodze-
nia za pokój oficerski w przechodzie.

W celu przeprowadzenia zatwierzonego przez Najjaśniejszego Pana przepisu o kwaterunku wojska, z d. 15 Maja b. r. *) Ministerstwa spraw wewnętrznych, wojny i finansów, rozporządziły rozdzielenie gmin na trzy, w §cie 28 powyższego przepisu ustanowione klasy, dla wynagrodzenia za pokój oficerski w przechodzie, w sposobie, wyrażonym, w załączonym wykazie, z zastrzeżeniem zmian, jakie doświadczenie za potrzebne wskaże.

Krauss m. p.   **Bach** m. p.   **Csorich** m. p.

ROZDZIAŁ PROWIZORYCZNIE USTANOWIONY

na trzy klasy, w celu oznaczenia wynagrodzenia za pokój oficerski w przechodzie.

I. klasa	II. klasa	III. klasa
d z i e n n i e p o		
20 krajcarów	15 krajcarów	8 krajcarów
Wiedeń	Linz	Cremona
Praga	Solnogród	Pawia
Medyolan	Grac	Padowa
Buda i Peszt	Lublana	Werona
Tryest	Celowiec	Vicenza
Lwów	Insbruk	Udyne
Wenecya	Reichenberg	Treviso
	Berno	Oedenburg
	Ołomuniec	Koszyce
	Opawa	Preszburg
	Kraków	Wielki Waraźdyn
	Brody	Temeszwar
	Czerniowce	Hermanstadt
	Zara	Kołozwar
	Breścia	Kronstadt
	Bergamo	Zagrzeb
	Mantua	Fiume
		Wszystkie inne miasta i gminy.

*) Dziennik praw państwa z r. 1851, część XXXVIII, Nr. 124.

ROZRZĄDZENIE

Ministerstw spraw wewnętrznych, wojny i finansów

z dnia 25 Maja 1851,

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, w przedmiocie tymczasowego wynagrodzenia za prowidowanie wojskowych w przechodzie.

Aby zaprowadzić jak najprędzej przepis co do prowidowania za stósowném wynagrodzeniem, wojskowości będącej w przechodzie, od Feldwebela i równych jemu stopni niżej idąc, zawarty w §. 31 zatwierdzonej przez Najjaśniejszego Pana ustawy o kwaterowaniu wojska, wydanej d. 15 Maja b. r. *). Ministerstwa spraw wewnętrznych, wojny i finansów wyznaczyły powyższe wynagrodzenie za dzień jeden w kwotach wyszczególnionych w załączonym wykazie.

Krauss m. p.

Bach m. p.

Csorich m. p.

PROWIZORYCZNIE USTANOWIONE WYNAGRODZENIE

za obiad dla żołnierza jednego od felwebela niżej idąc, w przechodzie w każdym kraju koronnym.

n a					
cztery	pięc	sześć	siedm	ośm	dziewięć
krajcarów w					
Galicji na Bukowinie w Siedmiogrodzie Dalmacyi	we Węgrzech w Serbskiem województwie i Banacie Temeskim	Austrii wyższej i Solnogródzie	Czechach Morawii Szląsku Styryi Krainie Karyntyi Nadbrzeżu i Tryeście	Austrii niższej	Tyrolu i Voralbergu Królestwie Lombardzko-Weneckiem

*) W części XXXVIII. Nro 124 Dziennika praw.